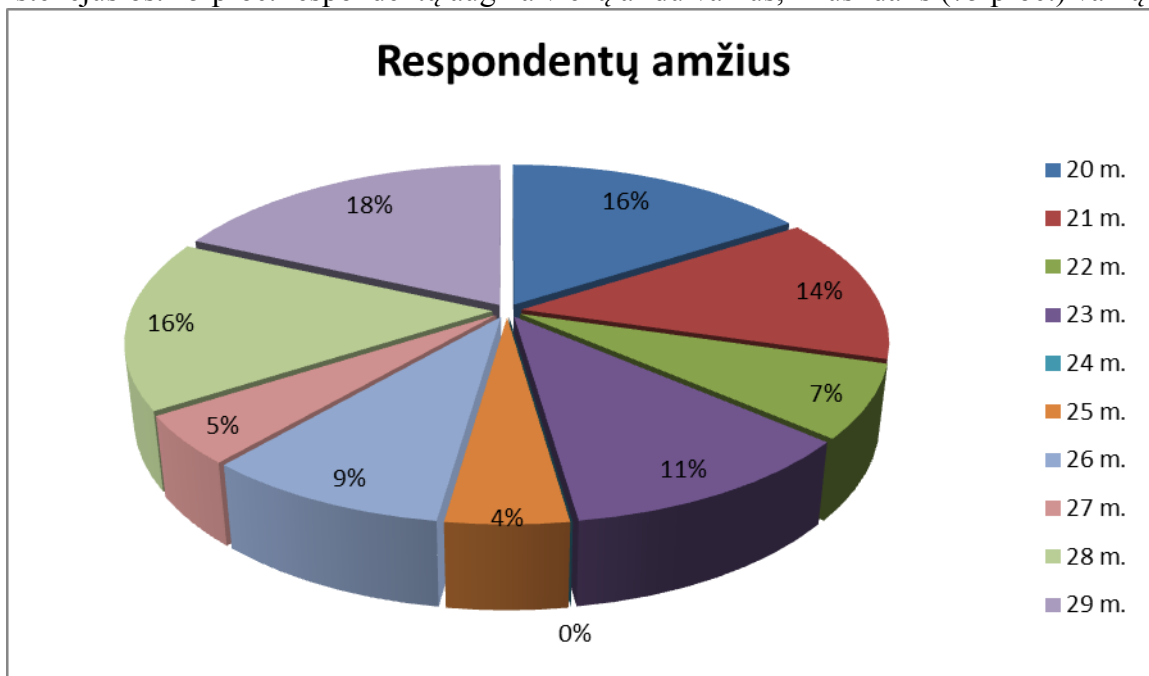

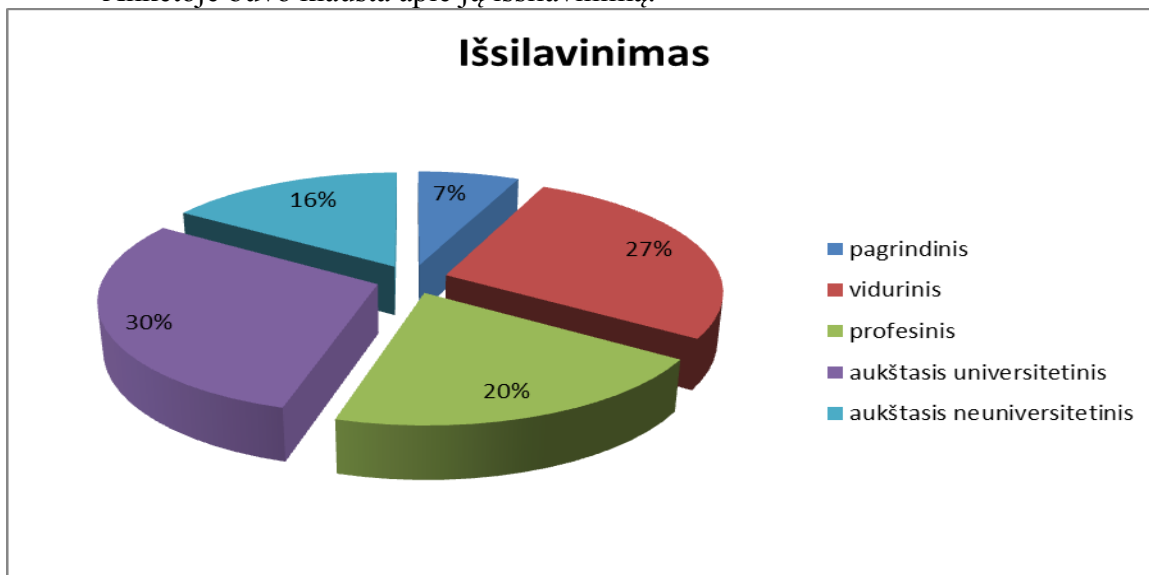
20–29 m. amžiaus jaunimui teikiamų paslaugų Anykščių mieste ir rajone anketinės apklausos tyrimo rezultatai

Anykščių rajono savivaldybės administracija ir Anykščių rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba atliko jaunų žmonių (20–29 m.) apklausą, kurios tikslas – sužinoti šios amžiaus grupės jaunimo nuomonę apie teikiamas paslaugas, įvertinti pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis ir nustatyti jų poreikį.

Anketas užpildė 44 respondentai nuo 20 iki 29 m. Iš jų 61 proc. moterų ir 39 proc. vyrų gyvenančių Anykščių mieste (27,3 proc.) ir Anykščių rajone (72,7 proc.). Didžioji dalis (59 proc.) nesukūrę šeimos, kita dalis respondentų (20,5 proc.) gyvena neregistruotoje santuokoje arba yra vedę / ištekęsios. 25 proc. respondentų augina vieną ar du vaikus, likusi dalis (75 proc.) vaikų neturi.

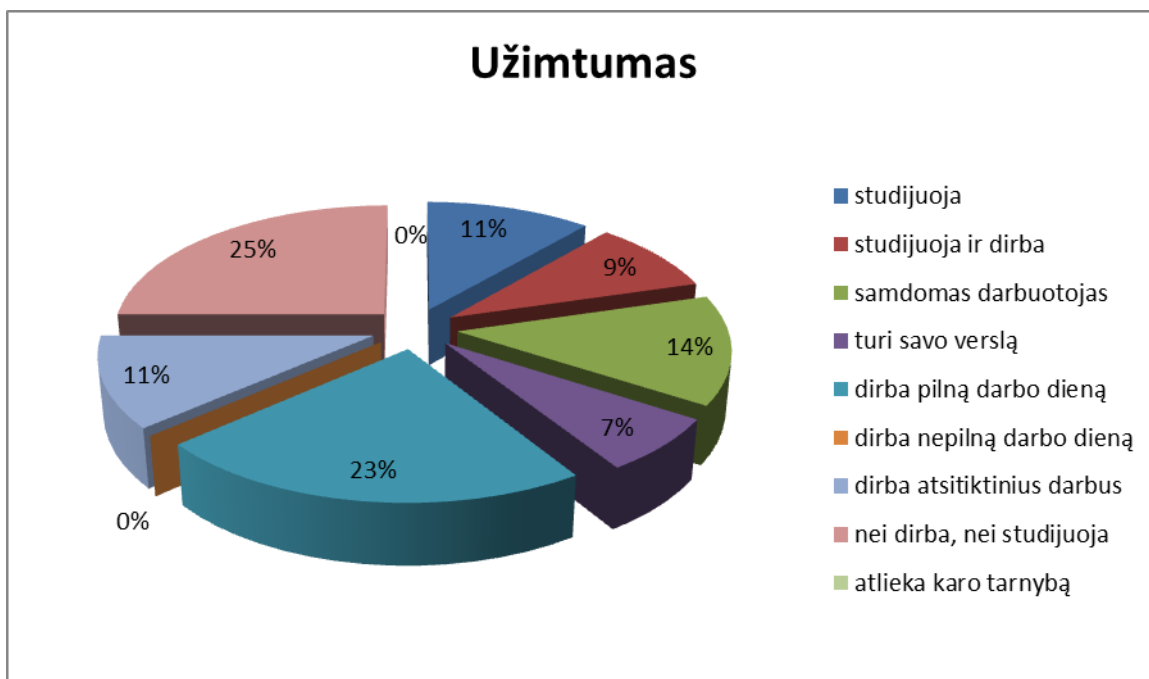

Kaip matyti iš diagramos, didžiąją anketas pildžiusių respondentų dalį sudarė 20–21 m. ir 28–29 m. amžiaus jauni žmonės. Tai daugiau nei pusė (63,6 proc.) dalyvavusių apklausoje respondentų. Anketoje buvo klausta apie jų išsilavinimą.

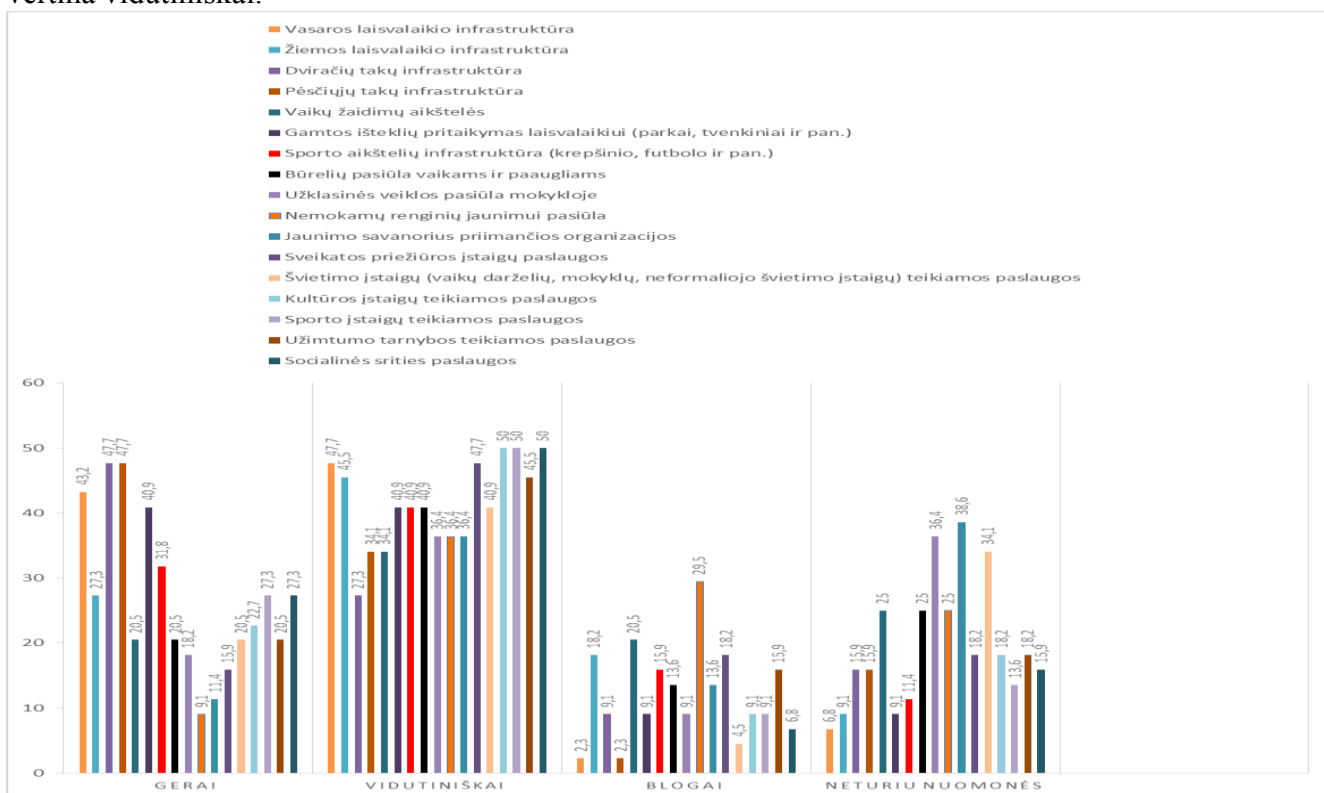
Duomenys rodo, kad į apklausos anketos klausimus daugiausia atsakinėjo aukštąjį universitetinį (30 proc.) ir vidurinį išsilavinimą (27 proc.) įgiję asmenys.

Iš visų apklaustųjų 52,3 proc. dirbantys asmenys, iš kurių 9 proc. studijuoja ir dirba.

Pirmuoju anketos klausimu klausta, kokiomis jaunimui siūlomomis paslaugomis respondentai naudojami dažniausiai. Išanalizavus gautus duomenis galima pastebėti, kad didžiausia dalis respondentų (26 proc.) dažniausiai naudojami sveikatos priežiūros įstaigų paslaugomis, mažesnė dalis respondentų (21 proc.) naudojami kultūros paslaugomis. Svarbiausia yra pastebėti, kad nei vienas respondentas neatsakė, kad naudojami jaunimo informavimo, konsultavimo paslaugomis. Tokie rezultatai parodo, kad 20–29 m. rajono gyventojai dažnesniu atveju naudojami sveikatos priežiūros įstaigų ir kultūros srities teikiama paslaugomis, nei su jaunimo informavimu, konsultavimu susijusiomis paslaugomis.

Anketoje buvo prašoma respondentų įvertinti jaunimui siūlomų paslaugų pasiūlą. Geriausiai yra vertinama dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūra (47,7 proc.). Ir nors respondentai pažymi, kad daugiausiai naudojami sveikatos priežiūros ir kultūros įstaigų paslaugomis, bet jų teikiamas paslaugas vertina vidutiniškai.

Siekiant išsiaiškinti, kokiomis veiklomis respondentai dažniausiai užsiima laisvalaikiu, buvo nustatyta, kad didžioji dalis respondentų (25 proc.) užsiima pasyviomis veiklomis lauke (iškylauja,

susitinka su draugais ir kt.), 18 proc. respondentų nurodė, kad laisvalaikio praleidimui renkasi aktyvias veiklas lauke (sportą, žygijimą ir kt.), pasyvias veiklas patalpose, tokias kaip žaidimai kompiuteriu, televizoriaus žiūrėjimas ir pan., renkasi 17 proc. respondentų. Tačiau pastebėtina, kad tik labai maža dalis (1 proc.) respondentų laisvu laiku išitraukia į jaunimo organizacijų / grupių / klubų veiklas, dalyvauja mėgėjų meno kolektyvų, studijų, būrelių veikloje. Gauti rezultatai rodo, kad jaunimas dažniau užsiima pasyviomis veiklomis, o ne išitraukia į jaunimo užimtumą organizuojančių organizacijų ar įstaigų veiklas.

Išanalizavus gautus duomenis, kokiomis Anykščiuose ir Anykščių rajone siūlomomis veiklomis jaunimui respondentai užsiima laisvalaikiu, pastebėtina, kad dauguma jų (22 proc.) renkasi apsilankyti nemokamuose kultūriniuose renginiuose bei kavinėse. Nemaža dalis apklaustųjų (12 proc.) lankosi baseine, tačiau nei vienas nedalyvauja nevyriausybinių / bendruomeninių organizacijų veiklose ir tik labai maža dalis (1 proc.) priklauso neformalioms jaunimo grupėms. Taip pasiskirstę duomenys leidžia daryti išvadą, kad 20–29 m. jaunimas retu atveju išitraukia į nevyriausybinių / bendruomeninių organizacijų veiklas ar priklauso neformaliai jaunimo grupei ir tokios veiklos retai atkreipia jų dėmesį.

Siekiant išsiaiškinti, kokia veikla respondentus nuteikia geriausiai buvo nustatyta, kad daugumą (31 proc.) geriausiai nuteikia bendravimas su draugais, mažesnę dalį (20 proc.) bendravimas su šeima bei gana nemažą dalį (12 proc.) – kūrybinė veikla. Tačiau pastebėtina, kad itin mažą dalį, tik 0,9 proc., apklaustųjų geriausiai nuteikia dalyvavimas mėgėjų meno kolektyvų, būrelių veikloje bei savanoriavimas.

Didžiausią įtaką respondentų laisvalaikio užimtumo planavimui turi finansiniai ištekliai (34 proc.) ir užimtumas (darbas, mokslas, neformali veikla ir pan.) (24 proc.). Nemažai daliai apklaustųjų (16 proc.) laisvalaikio užimtumo planavimui įtakos turi bendri draugų, šeimos narių interesai. Mažiausią įtaką planuojant laisvalaikį turi socialinė aplinka (nurodė 12 proc. respondentų). Darytina išvada, kad pagrindiniai veiksniai, turintys didžiausios įtakos laisvalaikio užimtumo planavimui 20–29 m. amžiaus jaunimo tarpe turi finansiniai ištekliai ir užimtumas.

Vertinant pagrindines priežastis, kurios turi neigiamos įtakos respondentų kokybiškam laisvalaikio praleidimui pastebėta, kad daugumai (53 proc.) neigiamos įtakos turi riboti finansiniai ištekliai, didelis užimtumas (28 proc.), per maža laisvalaikio paslaugų pasiūla (19 proc.). Apibendrinant galima teigti, kad Anykščių miesto ir rajono šios amžiaus grupės jaunimui trūksta laisvalaikio paslaugų ir dėl šios priežasties jie negali kokybiškai praleisti savo laisvalaikio.

Siekiant išsiaiškinti respondentų dalyvavimą jaunimo organizacijų / grupių / klubų veikloje buvo nustatyta, kad 50 proc. apklaustųjų nedalyvauja jokiose veiklose, 20,5 proc. respondentų nurodė, kad dalyvautų, jei rastų organizacijų, kurių veiklos atitiktų jų poreikius. Dalyvaujantys veiklose nurodė 9 proc. respondentų, o visiškai nedalyvaujančių ir nenorinčių dalyvauti buvo tiek pat (20,5 proc.), kaip ir nedalyvaujančių, bet norinčių dalyvauti. Gauti rezultatai rodo, kad didžioji dauguma šios amžiaus grupės jaunų žmonių nedalyvauja jaunimo organizacijų / grupių / klubų veikloje, tačiau nemaža dalis norėtų dalyvauti, tik neranda jų poreikius atitinkančių veiklų.

Respondentai, dalyvaujantys jaunimo organizacijų / grupių / klubų veikloje nurodė, kad dažniausiai dalyvauja socialinės srities organizacijų veikloje, kiti išitraukę į kultūros ir sporto srities organizacijų veiklas.

Respondentų klausėme, ar jų manymu, jaunimo organizacijos / grupės / klubai jų gyvenamoje vietovėje yra draugiški jaunimui, t. y. atviri, linkę priimti naujus narius. Gauti rezultatai rodo, kad absoliuti dauguma (80 proc.) respondentų nežino, ar neturi nuomonės šiuo klausimu. Mažiausios dalies respondentų (4 proc.) teigimu, jaunimo organizacijos / grupės / klubai nėra draugiški jaunimui, tačiau pastebėtina, kad 16 proc. apklaustųjų teigė, kad jų gyvenamojoje teritorijoje veikiančios jaunimo organizacijos / grupės / klubai yra draugiški jaunimui ir linkę įsileisti naujus narius. Tokie rezultatai rodo, kad dauguma apklaustųjų mažai žino arba visai nežino apie jų gyvenamoje teritorijoje veikiančias jaunimo organizacijas / grupes / klubus, jų atvirumą jaunimui. Tačiau paklausus, ką mano, ar Anykščiai draugiški jaunimui, didžioji dauguma (59 proc.) atsakė, kad draugiški, dalis nurodė „*manau, kad tobuleja, bet dar labai trūksta erdvių, pritaikytų jaunimui; Anykščių miestas TAIP, tačiau rajone yra prasta situacija; manau taip, bet labiau miestas tai turistams ir vyresniems žmonėms*“ ir 45,5 proc. respondentų sieja savo tolimesnius gyvenimo planus su Anykščiais.

Apie jaunimo organizacijų / grupių / klubų žinomumą vietos bendruomenėje respondentų atsakymai pasiskirstė apylygiai. 54 proc. respondentų nežino, 46 proc. žino. Respondentai, nurodę, kad

rajone veikiančios jaunimo organizacijos / grupės / klubai yra nepakankamai žinomi vietos bendruomenei turėjo galimybę įvardinti, kodėl jie taip mano. Buvo gauti tokie atsakymai „*mažai skelbiama; apie tai sunku rasti informaciją internete; mažai informacijos apie jaunimo organizacijas, nežinau, mažai jaunimo, neviešinama, nesidomiu*“. Apibendrinant galima teigti, kad iš esmės, Anykščiuose ir Anykščių rajone veikiančių jaunimo organizacijų / grupių / klubų žinomumas vietos bendruomenėje yra aukštas, tačiau iš manančių, jog žinomumas nepakankamas, atsakymų darytina išvada, kad pagrindinė nepakankamo žinomumo priežastis yra informacijos apie organizacijų / grupių / klubų veiklas stoka bei sudėtingas prieinamumas internete.

Didžioji dauguma respondentų (59 proc.) apie jaunimui teikiamas paslaugas dažniausiai sužino internete, 30 proc. – iš draugų, pažįstamų, šeimos narių. Darytina išvada, kad patogiausias ir prieinamiausias įrankis jaunimui gauti informaciją yra internetas.

Respondentų klausėme, ar trūksta paslaugų jaunimui ir jei trūksta, tai kokių. Išanalizavus gautus duomenis 36 proc. respondentų nurodė, kad labiausiai paslaugų trūksta kaimo vietovėse gyvenančiam jaunimui nuo 14 iki 29 m. amžiaus.

Apklausoje dalyvių buvo prašoma įvardyti trūkstamas paslaugas 20–29 m. jaunimui Anykščiuose ir Anykščių rajone. Šis klausimas buvo privalomas, tad sulaukta visų, t. y. 44 respondentų įrašų. Gana nemaža dalis respondentų (27 proc.) atsakė neturintys nuomonės, nežinantys arba įrašo lauke įrašė simbolį, simbolizuojantį atsakymo neturėjimą. Tačiau likusi dalis (63 proc.) įvardijo konkrečias paslaugas, kurių trūksta 20–29 m. jaunimui: „*užimtumo jaunimui; socialinę atskirtį patiriančioms šeimoms (3); žiemos laisvalaikio; finansų planavimo, konsultacijos, psichologo pagalbos; erdvių, kur būtų galima žaisti stalo žaidimus, bendrauti, groti, pabūti vakarais, ypač žiemą; Atviro jaunimo centro, patalpų pritaikytų jaunimo poreikiams, susibūrimams, neformalių erdvių; teniso būrelio su treneriu, dviračių takų, dviračių žygių; praleisti aktyviai laisvalaikį, sporto užsiėmimai ir t. t.; maitinimo įstaigų, greito maisto; naktinių klubų (2), laisvalaikio praleidimo vietų žiemos sezono metu; darbo pasiūlymų; trūksta nemokamų paslaugų; užsienio grupių koncertų. Manau, reikėtų didinti Anykščių miesto žinomumą, kad pritraukti įvairesnių pop, roko žvaigždžių iš užsienio, tada kiekvienas ras savo skonį; esame iš Kavarsko miestelio, labai trūksta veiklos jaunimui, nes esamos bendruomenės orientuojasi tik į vyresnio amžiaus grupes, visi renginiai yra vykdomi neatsižvelgiant, kad miestelyje gyvena nemažai jaunų žmonių. Vasarą nėra maudymosi vietos, taip pat skirtų poilsio zonų šalia Šventosios upės. Vaikai turi galimybę lankyti būrelius Anykščiuose, tačiau nėra patogus autobusų tvarkaraštis; krepšinis; sportas; manau, kad trūksta nemokamų paslaugų, renginių, kurie įtrauktų; diskotekų, šokių vakarų*“. Apibendrinant galima teigti, kad respondentai siūlo plėsti specializuotas paslaugas socialinę atskirtį patiriančioms šeimoms, žiemos laisvalaikio paslaugas, finansų planavimo, konsultavimo, psichologo teikiamų paslaugų prieinamumą. Taip pat siūloma įkurti neformalias erdves jaunimui, kuriose jie galėtų leisti laisvalaikį, žaisti stalo žaidimus, rengti šokių vakarus, koncertus, plėsti nemokamų paslaugų jaunimui spektrą bei užtikrinti rajone gyvenančių jaunuolių kokybiškas sąlygas įsitraukti į būrelius.

IŠVADOS:

Atlikus Anykščių mieste ir rajone gyvenančių 20–29 m. amžiaus jaunų žmonių apklausą nustatyta, kad: 20–29 m. amžiaus jaunimas:

- dažniau naudojasi sveikatos priežiūros ir kultūros srities įstaigų teikiamomis paslaugomis, nei su jaunimo informavimu, konsultavimu susijusiomis paslaugomis;
- geriausiai vertina dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūrą, tačiau nors ir pažymi, kad daugiausia naudojasi sveikatos priežiūros ir kultūros įstaigų paslaugomis, bet jų teikiamas paslaugas vertina vidutiniškai;
- dažniau užsiima pasyviomis veiklomis nei įsitraukia į jaunimo užimtumą organizuojančių organizacijų ar įstaigų veiklas, nes neranda jų poreikius atitinkančių veiklų;
- respondentai, dalyvaujantys jaunimo organizacijų / grupių / klubų veikloje dažniausiai dalyvauja socialinės srities organizacijų, kultūros ir sporto srities organizacijų veikloje;
- nors daugumą jaunimui teikiamų paslaugų vertina vidutiniškai, dauguma respondentų mano, kad Anykščiai draugiški jaunimui ir sieja savo tolimesnius gyvenimo planus su Anykščiais;
- pažymi, kad jaunimo organizacijos / grupės / klubai nepakankamai žinomi tarp jaunimo, nes sudėtingas informacijos apie jas prieinamumas internete;

- įvardija, kad trūksta laisvalaikio paslaugų ir dėl šios priežasties jie negali kokybiškai praleisti savo laisvalaikio;
- labiausiai paslaugų trūksta kaimo vietovėse gyvenančiam jaunimui nuo 14 iki 29 m. amžiaus;
- laisvalaikio užimtumo planavimui didžiausią įtaką turi finansiniai ištekliai ir užimtumas (darbas, mokslas, neformali veikla ir pan.).

REKOMENDACIJOS.

Savivaldybės jaunimo reikalų tarybai:

1. Skatinti jaunimo organizacijas aktyviau viešinti savo veiklas, prioritetą teikiant internetinei sklaidai.
2. Dalintis informacija su vietos jaunimu apie Savivaldybės teritorijoje ir Lietuvoje veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas bei bendradarbiauti steigiant jų skyrius ar naujas organizacijas Anykščių mieste ir rajone.
3. Ieškoti galimybių plėsti mobilųjį darbą su jaunimu rajone.

Anykščių rajono savivaldybei:

1. Atlikti profesionalų jaunimo situacijos Anykščių mieste ir rajone vertinimą ar jaunimo galimybių studiją, tam numatant lėšas Savivaldybės biudžete.
2. Plėsti atvirą darbą su jaunimu Anykščių mieste ir rajone.
3. Stiprinti bendradarbiavimą tarp Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos ir su jaunimu dirbančių įstaigų ir organizacijų.
4. Ieškoti galimybių specializuotų paslaugų plėtimui socialinę atskirtį patiriančioms šeimoms.
5. Stiprinti sveikatos priežiūros ir kultūros įstaigų bendradarbiavimą su Savivaldybe, jaunimo ir su jaunimu dirbančiomis organizacijomis, skatinti tarpžinybinį bendradarbiavimą, siekiant kokybiškesnių ir patrauklesnių sveikatos priežiūros ir kultūros sektorių paslaugų jaunimui teikimo.

Analizę atliko Anykščių rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatore (vyriausioji specialistė) Inga Beresnevičiūtė ir Anykščių rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos narys Elidijus Mažvyła.